

Vzorové príklady programových štruktúr

Školiaci materiál

Základné údaje

Subjekt	<i>Šaľa</i>
Typ subjektu	<i>okresné mesto</i>
Okres	<i>Šaľa</i>
Kraj	<i>Nitriansky</i>
Počet obyvateľov	<i>20 438</i>

Obsah

Základné údaje	2
Úvod.....	4
Teoretické východiská	5
Reálny príklad	19
Terminológia	26
Zdroje informácií.....	31
Súvisiace školiace materiály	32

Úvod

Školiaci materiál **Vzorové príklady programových štruktúr** (ďalej len „školiaci materiál“) je výstupom projektu *Pilotná implementácia programového rozpočtovania (s dôrazom na využitie strategického plánovania) pre zvýšenie efektívnosti vynakladania verejných zdrojov a účinnosti dosahovania cieľov a zámerov na úrovni územnej samosprávy*.

Školiaci materiál vychádza z oficiálnych dokumentov Ministerstva financií SR, ktoré definujú regulačný a metodologický rámec pre programové rozpočtovanie na úrovni územnej samosprávy¹.

Cieľom školiaceho materiálu je:

- ✓ Presentovať vzory potenciálnych programových štruktúr mesta Šaľa

Školiaci materiál je určený:

- ✓ Zamestnancom Odboru hospodárenia a správy mesta Šaľa.
- ✓ Vedúcim zamestnancom iných odborov a ich referátov MsÚ Šaľa a vedúcim organizácií mesta Šaľa, ktorí zodpovedajú za implementáciu jednotlivých politík v rámci samosprávy.
- ✓ Voleným zástupcom v samospráve.
- ✓ Predstaviteľom nevládných a záujmových organizácií a obyvateľom, ktorí sa zaujímajú o to, akým spôsobom samospráva používa verejné zdroje.

---

¹ Oficiálne dokumenty sú dostupné na internetovej stránke Ministerstva financií SR: <http://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=6487>.

Teoretické východiská

Čo je to programová štruktúra

- ✓ Programová štruktúra je **logická, hierarchicky usporiadaná konštrukcia**, ktorá je účelne vytváraná vo vzťahu k zámerom a cieľom subjektu samosprávy.
- ✓ Programovú štruktúru vo všeobecnosti tvoria **programy, podprogramy** a **prvky (projekty)**.
- ✓ Konkrétny (modelový) príklad potenciálnej programovej štruktúry mesta Šaľa uvádza v **kapitole Reálny príklad**.

Čo je to program

- ✓ Program je súhrn/**skupina** navzájom **súvisiacich aktivít** (prác, činností, dodávok) vykonávaných na **splnenie** definovaných **cieľov** a **zámerov**.
- ✓ Program môžeme obrazne považovať za „**mini rozpočet**“ istej **kompetenčnej oblasti**, ktorú vykonáva subjekt samosprávy.
- ✓ Program môže byť časovo ohraničený a časovo neohraničený:
  - časovo ohraničený program má určený počiatočný a koncový dátum realizácie, obsahuje všetky úrovne štruktúry programu časovo ohraničené.
  - časovo neohraničený program nemá určený rok skončenia, môže mať podprogramy, projekty a prvky časovo ohraničené. Ak niektorá z týchto úrovní je časovo ohraničená, potom všetky úrovne pod ňou sú časovo ohraničené.
- ✓ Program sa vo všeobecnosti delí na (obsahuje) podprogramy, prvky a/alebo projekty (ďalej len „časti programu“).
- ✓ Každý program obsahuje zámery, ciele a merateľné ukazovatele².
- ✓ Každý program má priradený stručný, výstižný názov.

---

² Používa sa aj synonymum ukazovatele výkonnosti.

- ✓ **Praktický a konkrétny manuál pre tvorbu programových štruktúr na úrovni miestnej a regionálnej územnej samosprávy** definuje vzory programových štruktúr **na úrovni programov** pre obce a pre vyššie územné celky, ktoré boli navrhnuté na základe kompetenčného rámca, daného napríklad zákonmi č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov a mnohými ďalšími súvisiacimi predpismi, definujúcimi činnosť subjektov samosprávy. Tieto vzory sú nasledovné:

Návrh programovej štruktúry pre obce a mestá na úrovni programov

Program 1: Plánovanie, manažment a kontrola

Program 2: Propagácia a marketing

Program 3: Interné služby

Program 4: Služby občanom

Program 5: Bezpečnosť

Program 6: Odpadové hospodárstvo

Program 7: Komunikácie

Program 8: Doprava

Program 9: Vzdelávanie

Program 10: Šport

Program 11: Kultúra

Program 12: Prostredie pre život

Program 13: Sociálne služby

Program 14: Administratíva

Príklady

Nasledujúca časť prezentuje konkrétne príklady potenciálnych programov mesta Šaľa.

V prípade mesta Šaľa môžeme definovať nasledujúce potenciálne programy:

- program 1: Plánovanie, manažment a kontrola
- program 2: Propagácia a marketing
- program 3: Interné služby
- program 4: Služby občanom
- program 5: Bezpečnosť
- program 6: Odpadové hospodárstvo
- program 7: Komunikácie
- program 8: Mestská hromadná doprava
- program 9: Vzdelávanie
- program 10: Šport
- program 11: Kultúra
- program 12: Prostredie pre život
- program 13: Sociálne služby
- program 14: Administratíva

Cvičenie

Nasledujúce úlohy sú určené pre účastníkov školenia. Účastníci školenia môžu pracovať individuálne alebo v skupinách.

Úlohy:

1. Pokúste sa sformulovať definíciu programu.
2. Pokúste sa vysvetliť, aký je rozdiel medzi časovo ohraničeným a časovo neohraničeným programom.
3. Pokúste sa vysvetliť, ako sa vo všeobecnosti delia programy.
4. Pokúste sa vymenovať niektoré programy, ktoré môžu byť potenciálne súčasťou programovej štruktúry rozpočtu vášho mesta.

Čo je to podprogram

- ✓ Podprogram je **ucelená časť programu**, ktorá obsahuje vzájomne súvisiace aktivity.
- ✓ Podprogram teda môžeme považujeme za štruktúru, ktorá **zvyšuje transparentnosť programu** a **špecifikuje súvisiace tematické a výdavkové skupiny programu**.
- ✓ Podprogram vo všeobecnosti tvoria prvky a/alebo projekty.
- ✓ Každý podprogram má priradený stručný, výstižný názov.

Príklady

Nasledujúca časť prezentuje konkrétne príklady potenciálnych podprogramov mesta Šaľa.

V prípade mesta Šaľa môžeme definovať nasledujúce potenciálne podprogramy:

- **v rámci programu Plánovanie, manažment a kontrola**
  - Výkon funkcie primátora
  - Výkon funkcie prednostu
  - Plánovanie
  - Kontrola
  - Daňová a rozpočtová politika
  - Členstvo v samosprávnych organizáciách a združeniach

- **v rámci programu Propagácia a marketing**

- Propagácia mesta v médiách
- PR Podujatia
- Webstránka mesta
- Turistické informačné centrum
- Kronika mesta

- **v rámci programu Interné služby**

- Informačný systém Mestského úradu
- Právne služby
- Zabezpečenie činností orgánov mesta
- Správa a údržba majetku mesta
- Vzdelávanie zamestnancov mesta

- **v rámci programu Služby občanom**

- Občianske obrady
- Osvedčovanie listín a podpisov
- Matrika
- Evidencia informácií o obyvateľoch
- Cintorínske a pohrebné služby
- Tepelné hospodárstvo
- Informovanie obyvateľov

- **v rámci programu Bezpečnosť**

- Verejný poriadok a bezpečnosť
- Civilná ochrana
- Požiarna ochrana

- **v rámci programu Odpadové hospodárstvo**

- Zber a zneškodňovanie odpadu
- Separácia odpadu

- **v rámci programu Komunikácie**

- Cesty
- Chodníky
- Parkoviská

- **v rámci programu Vzdelávanie**

- Materské školy
- Základné školy
- Školské jedálne
- Základná umelecká škola
- Centrum voľného času
- Školské kluby detí
- Spoločný školský úrad
- Osobitné dotácie

- **v rámci programu Šport**

- Športové a telovýchovné akcie
- Športová infraštruktúra (športoviská)
- Aquasport

- **v rámci programu Kultúra**

- Celomestské podujatia
- Kultúrna infraštruktúra
- Kultúrne pamiatky

- **v rámci programu Prostredie pre život**

- Odchyt túlavých zvierat
- Verejné priestranstvá
- Detské ihriská

- **v rámci programu Sociálne služby**
  - Organizácia sociálnej starostlivosti
  - Starostlivosť o rodinu
  - Starostlivosť o starých občanov
  - Starostlivosť o znevýhodnených občanov

Cvičenie

Nasledujúce úlohy sú určené pre účastníkov školenia. Účastníci školenia môžu pracovať individuálne alebo v skupinách.

Úlohy:

1. Pokúste sa sformulovať definíciu podprogramu.
2. Pokúste sa vymenovať niektoré podprogramy, ktoré môžu byť potenciálne súčasťou programovej štruktúry rozpočtu vášho mesta.

Čo je to prvok

- ✓ Prvok je **časovo neohraničená bežná aktivita**/aktivity, ktorá „produkuje“ (v rámci ktorej sa produkuje) tovar alebo službu.
- ✓ Každý prvok má priradený stručný, výstižný názov.

Príklady

Nasledujúca časť prezentuje konkrétne príklady potenciálnych prvkov mesta Šaľa.

V prípade mesta Šaľa môžeme definovať nasledujúce potenciálne prvky:

- **v rámci programu Plánovanie, manažment a kontrola**
  - a podprogramu Plánovanie
    - Projektové plánovanie
    - Územné plánovanie
  - a podprogramu Daňová a rozpočtová politika
    - Audít mesta
    - Daňová politika mesta
    - Rozpočtová politika mesta
    - Účtovníctvo
- **v rámci programu Interné služby**
  - a podprogramu Správa a údržba majetku mesta
    - Údržba hnutelného majetku
    - Správa a revitalizácia nehnuteľného majetku mesta

- **v rámci programu Služby občanom**
  - a podprogramu Informovanie obyvateľov
    - Mestské noviny
    - Mestský rozhlas

- **v rámci programu Odpadové hospodárstvo**
  - a podprogramu Zber a zneškodňovanie odpadu
    - Zber odpadu
    - Zneškodňovanie odpadu

- **v rámci programu Komunikácie**
  - a podprogramu Cesty
    - Výstavba ciest
    - Rekonštrukcia ciest
    - Údržba ciest
    - Dopravné značenie
  - a podprogramu Chodníky
    - Výstavba chodníkov
    - Rekonštrukcia chodníkov
    - Údržba chodníkov

- **v rámci programu Vzdelávanie**
  - a podprogramu Materské školy
    - MŠ Budovateľská
    - MŠ Hollého
    - MŠ Nešporova
    - MŠ Okružná
    - MŠ Družstevná
    - MŠ Šafárika
    - MŠ 8. mája
  - a podprogramu Základné školy
    - ZŠ Krátka

Projekt: Pilotná implementácia programového rozpočtovania (s dôrazom na využitie strategického plánovania) pre zvýšenie efektívnosti vynakladania verejných zdrojov a účinnosti dosahovania cieľov a zámerov na úrovni územnej samosprávy

- ZŠ Pionierska
- ZŠ Murgaša
- ZŠ Bernolákova
- ZŠ Hollého

- **v rámci programu Kultúra**

- a podprogramu Kultúrna infraštruktúra
  - Knižnica
  - Amfiteáter
  - Kaštieľ
  - Galéria
  - Kultúrny Dom
- a podprogramu Kultúrne pamiatky
  - Pamätná izba
  - Sochy

Cvičenie

Nasledujúce úlohy sú určené pre účastníkov školenia. Účastníci školenia môžu pracovať individuálne alebo v skupinách.

Úlohy:

1. Pokúste sa sformulovať definíciu prvku.
2. Pokúste sa vymenovať niektoré prvky, ktoré môžu byť potenciálne súčasťou programovej štruktúry rozpočtu vášho mesta.

Čo je to projekt

- ✓ Projekt je **časovo ohraničená aktivita**, ktorá produkuje špecifický tovar alebo službu.
- ✓ Projekt a prvok sú z hľadiska významu rovnocenné časti podprogramu a sú súhrnom aktivít, ktoré je možné na základe ich zamerania zoskupiť do podprogramu.
- ✓ Každý projekt má priradený stručný, výstižný názov.

Príklady

Nasledujúca časť prezentuje konkrétne príklady potenciálnych projektov mesta Šaľa.

V prípade, že mesto Šaľa získa plánované zdroje z eurofondov, bolo by možné definovať nasledujúce potenciálne projekty:

- **v rámci programu Komunikácie**
  - a podprogramu Cesty
    - Projekt rekonštrukcie ulíc XY
- **v rámci programu Sociálne služby**
  - a podprogramu Starostlivosť o starých občanov
    - Projekt rekonštrukcie Domova dôchodcov

- **v rámci programu Vzdelávanie**
  - a podprogramu Základné školy
    - Projekt rekonštrukcie ZŠ Krátka
    - Projekt rekonštrukcie ZŠ Murgašova

Cvičenie

Nasledujúce úlohy sú určené pre účastníkov školenia. Účastníci školenia môžu pracovať individuálne alebo v skupinách.

Úlohy:

1. Pokúste sa sformulovať definíciu projektu.
2. Pokúste sa vysvetliť rozdiel medzi prvkom a projektom.
3. Pokúste sa vymenovať niektoré projekty, ktoré by mohli byť potenciálne súčasťou programovej štruktúry rozpočtu vášho mesta.

Reálny príklad

Tu bude reálny príklad potenciálnej programovej štruktúry mesta Šaľa s možnými variantmi zohľadňujúcimi rôzny prístup vnútorného členenia programu na jeho ďalšie časti, existujúce kompetencie mesta Šaľa a skutočné realizované aktivity v rámci kompetenčných rámcov.

Alternatíva 1:

Program 1. Plánovanie, manažment a kontrola

Podprogram 1.1. Výkon funkcie primátora

Podprogram 1.2. Výkon funkcie prednostu

Podprogram 1.3. Plánovanie

Prvok 1.3.1. Projektové plánovanie

Prvok 1.3.2. Územné plánovanie

Podprogram 1.4. Kontrola

Podprogram 1.5. Daňová a rozpočtová politika

Prvok 1.5.1. Audit

Prvok 1.5.2. Daňová politika mesta

Prvok 1.5.3. Rozpočtová politika mesta

Prvok 1.5.4. Účtovníctvo

Podprogram 1.6. Členstvo v samosprávnych organizáciách a združeniach

Program 2. Propagácia a marketing

Podprogram 2.1. Webstránka mesta

Podprogram 2.2. Propagácia mesta v médiách

Podprogram 2.3. PR Podujatia

Podprogram 2.4. Turistické informačné centrum

Prvok 2.4.1. Výdavky na výkon funkcií v TIC

Prvok 2.4.2. Propagačné predmety

Podprogram 2.5. Kronika mesta

Program 3. Interné služby

Podprogram 3.1. Interný informačný systém

Podprogram 3.2. Právne služby

Podprogram 3.3. Zabezpečenie činností orgánov mesta

Podprogram 3.4. Správa a údržba majetku mesta

Prvok 3.4.1. Údržba hnutelného majetku mesta

Prvok 3.4.2. Správa a revitalizácia nehnuteľného majetku mesta

Podprogram 3.5. Vzdelávanie zamestnancov mesta

Program 4. Služby občanom

Podprogram 4.1. Občianske obrady

Podprogram 4.2. Osvedčovanie listín a podpisov

Podprogram 4.3. Matrika

Podprogram 4.4. Evidencia informácií o obyvateľoch

Podprogram 4.5. Cintorínske a pohrebné služby

Podprogram 4.6. Tepelné hospodárstvo

Podprogram 4.7. Informovanie obyvateľov

Prvok 4.7.1. Mestské noviny

Prvok 4.7.2. Mestský rozhlas

Program 5. Bezpečnosť

Podprogram 5.1. Verejný poriadok a bezpečnosť

Podprogram 5.2. Civilná ochrana

Podprogram 5.3. Požiarna ochrana

Program 6. Odpadové hospodárstvo

Podprogram 6.1. Zber a zneškodňovanie odpadu

Prvok 6.1.1. Zber odpadu

Prvok 6.1.2. Zneškodňovanie odpadu

Podprogram 6.2. Separácia odpadu

Program 7. Komunikácie

Podprogram 7.1. Cesty

Projekt: Pilotná implementácia programového rozpočtovania (s dôrazom na využitie strategického plánovania) pre zvýšenie efektívnosti vynakladania verejných zdrojov a účinnosti dosahovania cieľov a zámerov na úrovni územnej samosprávy

Prvok 7.1.1. Výstavba ciest

Prvok 7.1.2. Rekonštrukcia ciest

Prvok 7.1.3. Údržba ciest

Prvok 7.1.4. Dopravné značenie

Podprogram 7.2. Chodníky

Prvok 7.2.1. Výstavba chodníkov

Prvok 7.2.2. Rekonštrukcia chodníkov

Prvok 7.2.3. Údržba chodníkov

Podprogram 7.3. Parkoviská

Program 8. Mestská hromadná doprava

Program 9. Vzdelávanie

Podprogram 9.1. Spoločný školský úrad

Podprogram 9.2. Materské školy

Prvok 9.2.1. MŠ Budovateľská

Prvok 9.2.2. MŠ Hollého

Prvok 9.2.3. MŠ Nešporova

Prvok 9.2.4. MŠ Okružná

Prvok 9.2.5. MŠ Družstevná

Prvok 9.2.6. MŠ Šafárika

Prvok 9.2.7. MŠ 8. mája

Podprogram 9.3. Školské jedálne

Podprogram 9.4. Základné školy

Prvok 9.4.1. ZŠ Krátka

Prvok 9.4.2. ZŠ Pionierska

Prvok 9.4.3. ZŠ Murgaša

Prvok 9.4.4. ZŠ Pázmáňa

Prvok 9.4.5. ZŠ Bernoláková

Prvok 9.4.6. ZŠ Holého

Podprogram 9.5. Základná umelecká škola

Podprogram 9.6. Centrum voľného času

Podprogram 9.7. Školské kluby detí

Podprogram 9.8. Osobitné dotácie

Projekt: Pilotná implementácia programového rozpočtovania (s dôrazom na využitie strategického plánovania) pre zvýšenie efektívnosti vynakladania verejných zdrojov a účinnosti dosahovania cieľov a zámerov na úrovni územnej samosprávy

Program 10. Šport

Podprogram 10.1.	Športové a telovýchovné akcie
Podprogram 10.2.	Športoviská
Podprogram 10.3.	Aquasport

Program 11. Kultúra

Podprogram 11.1.	Mestské kultúrne stredisko
Podprogram 11.2.	Celomestské podujatia
Podprogram 11.3.	Kultúrna infraštruktúra
Prvok 11.3.1.	Knižnica
Prvok 11.3.2.	Amfiteáter
Prvok 11.3.3.	Kaštieľ
Prvok 11.3.4.	Galéria
Prvok 11.3.5.	Kultúrny dom
Podprogram 11.4.	Kultúrne pamiatky
Prvok 11.4.1.	Pamätná izba
Prvok 11.4.2.	Sochy

Program 12. Prostredie pre život

Podprogram 12.1.	Túlavé zvieratá
Podprogram 12.2.	Verejné priestranstvá
Podprogram 12.3.	Detské ihriská

Program 13. Sociálne služby

Podprogram 13.1.	Organizácia sociálnej starostlivosti
Podprogram 13.2.	Starostlivosť o rodinu
Podprogram 13.3.	Starostlivosť o starých občanov
Podprogram 13.4.	Starostlivosť o znevýhodnených občanov

Program 14. Program 14: Administratíva

Alternatíva 2:

Program 1. Plánovanie, manažment a kontrola

Podprogram 1.1. Manažment mesta

Podprogram 1.2. Plánovanie

Prvok 1.2.1. Projektové plánovanie

Prvok 1.2.2. Územné plánovanie

Podprogram 1.3. Kontrola

Podprogram 1.4. Daňová a rozpočtová politika

Podprogram 1.5. Členstvo v samosprávnych organizáciách a združeniach

Program 2. Propagácia a marketing

Podprogram 2.1. Webstránka mesta

Podprogram 2.2. Propagácia mesta v médiách

Podprogram 2.3. PR Podujatia

Podprogram 2.4. Turistické informačné centrum

Podprogram 2.5. Kronika mesta

Program 3. Interné služby

Podprogram 3.1. Interný informačný systém

Podprogram 3.2. Právne služby

Podprogram 3.3. Zabezpečenie činností orgánov mesta

Podprogram 3.4. Správa a údržba majetku mesta

Podprogram 3.5. Vzdelávanie zamestnancov mesta

Program 4. Služby občanom

Podprogram 4.1. Občianske obrady

Podprogram 4.2. Osvedčovanie listín a podpisov

Podprogram 4.3. Matrika

Podprogram 4.4. Evidencia informácií o obyvateľoch

Podprogram 4.5. Cintorínske a pohrebné služby

Podprogram 4.6. Tepelné hospodárstvo

Podprogram 4.7. Informovanie obyvateľov

Program 5. Bezpečnosť

Podprogram 5.1. Verejný poriadok a bezpečnosť

Podprogram 5.2. Civilná ochrana

Podprogram 5.3. Požiarna ochrana

Program 6. Odpadové hospodárstvo

Podprogram 6.1. Zber a zneškodňovanie odpadu

Podprogram 6.2. Separácia odpadu

Program 7. Komunikácie

Podprogram 7.1. Cesty

Prvok 7.1.1. Výstavba a rekonštrukcia ciest

Prvok 7.1.2. Údržba ciest

Prvok 7.1.3. Dopravné značenie

Podprogram 7.2. Chodníky

Prvok 7.2.1. Výstavba a rekonštrukcia chodníkov

Prvok 7.2.2. Údržba chodníkov

Podprogram 7.3. Parkoviská

Program 8. Mestská hromadná doprava

Program 9. Vzdelávanie

Podprogram 9.1. Spoločný školský úrad

Podprogram 9.2. Materské školy

Prvok 9.2.1. MŠ Budovateľská

Prvok 9.2.2. MŠ Holého

Prvok 9.2.3. MŠ Nešporova

Prvok 9.2.4. MŠ Okružná

Prvok 9.2.5. MŠ Družstevná

Prvok 9.2.6. MŠ Šafárika

Prvok 9.2.7. MŠ 8. mája

Podprogram 9.3. Školské jedálne

Podprogram 9.4. Základné školy

Prvok 9.4.1. ZŠ Krátka

Prvok 9.4.2. ZŠ Pionierska

Prvok 9.4.3. ZŠ Murgaša

Prvok 9.4.4. ZŠ Pázmáňa

Prvok 9.4.5. ZŠ Bernolákova

Projekt: Pilotná implementácia programového rozpočtovania (s dôrazom na využitie strategického plánovania) pre zvýšenie efektívnosti vynakladania verejných zdrojov a účinnosti dosahovania cieľov a zámerov na úrovni územnej samosprávy

Prvok 9.4.6. ZŠ Hollého

Podprogram 9.5. Základná umelecká škola

Podprogram 9.6. Centrum voľného času

Podprogram 9.7. Školské kluby detí

Podprogram 9.8. Osobitné dotácie

Program 10. Šport

Podprogram 10.1. Športové a telovýchovné akcie

Podprogram 10.2. Športoviská

Podprogram 10.3. Aquasport

Program 11. Kultúra

Podprogram 11.1. Mestské kultúrne stredisko

Podprogram 11.2. Celomestské podujatia

Podprogram 11.3. Kultúrna infraštruktúra

Prvok 11.3.1. Knižnica

Prvok 11.3.2. Amfiteáter

Prvok 11.3.3. Kaštieľ

Prvok 11.3.4. Galéria

Prvok 11.3.5. Kultúrny dom

Podprogram 11.4. Kultúrne pamiatky

Program 12. Prostredie pre život

Podprogram 12.1. Túlavé zvieratá

Podprogram 12.2. Verejné priestranstvá

Podprogram 12.3. Detské ihriská

Program 13. Sociálne služby

Podprogram 13.1. Organizácia sociálnej starostlivosti

Podprogram 13.2. Starostlivosť o rodinu

Podprogram 13.3. Starostlivosť o starých občanov

Program 14. Administratíva

Terminológia

Programové rozpočtovanie

Programové rozpočtovanie je systém založený na plánovaní úloh a aktivít subjektov samosprávy v nadväznosti na ich priority a alokovanie disponibilných rozpočtových zdrojov do programov, s dôrazom na výsledky a efektívnosť vynakladania rozpočtových prostriedkov. Inými slovami, programové rozpočtovanie je systém plánovania, rozpočtovania a hodnotenia, ktorý kladie dôraz na vzťah medzi verejnými rozpočtovými zdrojmi (rozpočet samosprávy) a očakávanými (plánovanými) výstupmi a výsledkami realizovaných činností, ktoré sú financované z rozpočtu subjektu samosprávy. Ako synonymá sa veľmi často používajú pojmy rozpočtovanie orientované na ciele alebo rozpočtovanie orientované na výkonnosť.

Rozpočet zostavený v programovej štruktúre

Rozpočet zostavený v programovej štruktúre (ďalej len „programový rozpočet“) je rozpočet, ktorý alokuje (rozdeľuje) výdavky rozpočtu do jednotlivých programov a jeho častí. Programový rozpočet kladie dôraz na prezentáciu plánovaných a dosahovaných výstupov a výsledkov.

Programová štruktúra (rozpočtu)

Je logická, hierarchicky usporiadaná konštrukcia, ktorá je účelne vytváraná vo vzťahu k zámerom a cieľom subjektu samosprávy. Programovú štruktúru vo všeobecnosti tvoria programy, podprogramy a prvky (projekty).

Program

Je súhrn/skupina navzájom súvisiacich aktivít (prác, činností, dodávok) vykonávaných na splnenie definovaných cieľov a zámerov. Program môžeme obrazne považovať za „mini rozpočet“ istej kompetenčnej oblasti, ktorú vykonáva subjekt samosprávy (napríklad

Vzdelávanie, Doprava, Šport a pod). Program môže byť časovo ohraničený a časovo neohraničený:

- časovo ohraničený program má určený počiatočný a koncový dátum realizácie, obsahuje všetky úrovne štruktúry programu časovo ohraničené.
- časovo neohraničený program nemá určený rok skončenia, môže mať podprogramy, projekty a prvky časovo ohraničené. Ak niektorá z týchto úrovní je časovo ohraničená, potom všetky úrovne pod ňou sú časovo ohraničené.

Program sa vo všeobecnosti delí na (obsahuje) podprogramy, prvky a/alebo projekty (ďalej len „časti programu“). Každý program obsahuje zámery, ciele a merateľné ukazovatele³. Každý program má priradený stručný, výstižný názov.

Podprogram

Je ucelená časť programu, ktorá obsahuje vzájomne súvisiace aktivity (napríklad v rámci *Programu vzdelávanie* môže byť *Podprogram materské školy* a *Podprogram základné školy*). Podprogram teda môžeme považovať za štruktúru, ktorá zvyšuje transparentnosť programu a špecifikuje súvisiace tematické a výdavkové skupiny programu. Podprogram vo všeobecnosti tvoria prvky a/alebo projekty. Každý podprogram má priradený stručný, výstižný názov.

Prvok

Prvok je časovo neohraničená bežná aktivita/aktivity, ktorá „produkuje“ (v rámci ktorej sa produkuje) tovar alebo službu (napríklad v rámci *Programu vzdelávanie* môže byť *Podprogram základné školy* a v rámci neho *Prvok základná škola so zameraním na informačné technológie* a *Prvok základná škola so zameraním na cudzie jazyky*). Každý prvok má priradený stručný, výstižný názov.

Projekt

Projekt je časovo ohraničená aktivita, ktorá produkuje špecifický tovar alebo službu. Projekt a prvok sú z hľadiska významu rovnocenné časti podprogramu a sú súhrnom aktivít, ktoré je možné na základe ich zamerania zoskupiť do podprogramu. Každý projekt má priradený stručný, výstižný názov.

---

³ Používa sa aj synonymum ukazovatele výkonnosti.

Vízia

Vízia prezentuje predstavu o ideálnom stave samosprávy, resp. ideálnom stave jej fungovania.

Poslanie

Poslanie prezentuje zmysel existencie samosprávy (čo robí, prečo a pre koho).

Zámer

Zámer vyjadruje očakávaný pozitívny dôsledok/dopad dlhodobého plnenia príslušných cieľov (budúci stav, ktorý chceme v konečnom dôsledku dosiahnuť realizáciou programu/jeho časti a plnením príslušných cieľov v rámci programu/jeho častí).

Cieľ

Cieľ je forma na vyjadrenie výstupu alebo výsledku, prostredníctvom ktorého sa dosahuje (ktorý prispieva k) plnenie zámeru. Existujú:

- výstupové ciele (výstupovo orientované ciele) - vyjadrujú konkrétne výstupy, tzn. tovary a služby produkované subjektom samosprávy;
- krátkodobé výsledkové ciele (výsledkovo orientovaný cieľ) - vyjadrujú okamžité výsledky, ktoré sa prejavujú po relatívne krátkom čase (približne do, resp. okolo 1 roka) ako priamy efekt pôsobenia výstupov;
- strednodobé výsledkové ciele (výsledkovo orientovaný cieľ) - vyjadrujú výsledky, ktoré sa majú dosiahnuť za obdobie dlhšie ako jeden rok.

Výstup

Výstupy sú tovary a služby produkované samosprávou. V programovom rozpočte sú definované výstupovo orientovanými cieľmi a ukazovateľmi výstupu, napríklad: služba - hliadkovanie zabezpečované mestskou políciou (počet hliadok mestskej polície); služba - zabezpečovanie výučby na základnej škole (počet žiakov základnej školy); služba - oprava miestnych komunikácií (dĺžka opravených ciest za rok) služba - organizovanie kultúrnych podujatí (počet zorganizovaných predstavení); služba - starostlivosť o seniorov alebo zdravotne postihnutých (počet umiestnených pacientov v dome sociálnych služieb), služba - zabezpečovanie verejného osvetlenia (počet prevádzkovaných svetelných bodov) a pod.

Výsledok

Výsledky sú spoločensko-ekonomické zmeny spôsobené plnením programov, ktoré sú dosahované v strednodobom a krátkodobom rámci. V programovom rozpočte sú definované výsledkovo orientovanými cieľmi a ukazovateľmi výsledku, napríklad: zvýšenie návštevnosti knižnice školopovinnými deťmi (zmena oproti minulosti), zníženie (výskytu) protispoločenskej činnosti/zvýšenie bezpečnosti, zníženie dopravnej nehodovosti, zvýšenie spokojnosti obyvateľov so službami klientskeho centra, pokles zadlženosti mesta per capita a pod.

Merateľný ukazovateľ

Merateľný ukazovateľ je nástroj na monitorovanie a hodnotenie plnenia cieľa, resp. nástroj, prostredníctvom ktorého meriame pokrok pri plnení cieľa.

Monitorovanie

Monitorovanie je systematický proces zberu, triedenia a uchovávanía relevantných informácií o vecnom a finančnom plnení programov. Údaje získané monitorovaním sa využívajú pri monitorovaní výkonnosti. Monitorovanie výkonnosti je priebežné sledovanie plnenia cieľov a merateľných ukazovateľov programu počas celého obdobia jeho realizácie. Pre potreby manuálu sa monitorovanie výkonnosti bude nazývať monitorovanie. Výsledky monitorovania sa prezentujú v monitorovacej správe.

Hodnotenie

Hodnotenie je systematická a analytická činnosť, ktorá na základe analýzy kritérií relevantnosti, účinnosti, efektívnosti/hospodárnosti, a prípadne aj užitočnosti/dopadu či stability/udržateľnosti, poskytuje spoľahlivé závery o výstupoch, výsledkoch, dôsledkoch a celkových účinkoch programu, pričom:

- Relevantnosť – je posúdenie vzájomnej súvislosti priorít samosprávy, zámerov a cieľov programov.
- Účinnosť – je hodnotenie miery dosiahnutia cieľov programu, širších plánovaných aj neplánovaných prínosov a pozitívnych a negatívnych vplyvov realizácie programu.

Projekt: Pilotná implementácia programového rozpočtovania (s dôrazom na využitie strategického plánovania) pre zvýšenie efektívnosti vynakladania verejných zdrojov a účinnosti dosahovania cieľov a zámerov na úrovni územnej samosprávy

- Efektívnosť a hospodárnosť – je posúdenie efektívnosti vstupov k dosiahnutým výstupom. Posúdenie, či za rovnaké vstupy bolo možné získať vyššie výstupy alebo či bolo možné za nižšie vstupy dosiahnuť rovnaké výstupy.
- Užitočnosť a dopad – je porovnanie plánovaného, resp. dosiahnutého vplyvu cieľov programu s potrebami cieľovej skupiny.
- Stabilita a udržateľnosť – je posúdenie perspektívnosti pôsobenia očakávaných kladných zmien vyplývajúcich z realizácie častí programu po ich ukončení (či sa očakávané kladné zmeny nestanú zastaranými v krátkom časovom období).

Výsledky hodnotenia sa prezentujú v hodnotiacej správe, ktorá je súčasťou záverečného účtu.

Logický rámec programu

Logický rámec programu predstavuje vnútornú logiku programu. Je to spôsob, akým sa o programe, jeho zámeroch, cieľoch a vstupoch uvažuje. Pomocou neho sa systematicky buduje, vyjadruje a sleduje priama, preukázateľná logická súvislosť medzi víziou, poslaním, zámermi, strednodobými výsledkovými cieľmi, krátkodobými výsledkovými cieľmi, výstupovými cieľmi a vstupmi programu.

Zdroje informácií

Informácie, ktoré sa týkajú programového rozpočtovania, nájdete na oficiálnej webovej stránke Ministerstva financií SR: www.finance.gov.sk.

Informácie, ktoré sa týkajú projektu Pilotná implementácia programového rozpočtovania (s dôrazom na využitie strategického plánovania) pre zvýšenie efektívnosti vynakladania verejných zdrojov a účinnosti dosahovania cieľov a zámerov na úrovni územnej samosprávy, budú pravidelne zverejňované a aktualizované na stránke: <http://www.finance.gov.sk/projekt>.

Súvisiace školiace materiály

Vzorové príklady tvorby základných prvkov programového rozpočtovania.

Cieľom dokumentu je vysvetliť podstatu a základné vlastnosti základných prvkov programového rozpočtovania (strategického plánovania) – vízie, poslania, zámerov, cieľov a merateľných ukazovateľov a prezentovať všeobecné a konkrétne príklady základných prvkov programového rozpočtovania (strategického plánovania).

Metodika tvorby strategického plánu.

Cieľom dokumentu je vysvetliť podstatu strategického plánovania; súvislosť medzi strategickým plánovaním a programovým rozpočtovaním; význam spolupráce zainteresovaných strán v rámci subjektu územnej samosprávy pri strategickom plánovaní.

Prezentácie popisujúce postupy a procesy pri tvorbe programovej štruktúry.

Cieľom dokumentu je vysvetliť tvorbu programovej štruktúry v podmienkach územnej samosprávy.